

Meri Zornija
povjesničarka umjetnosti, viša asistentica
na Odjelu za povijest umjetnosti Sveučilišta
u Zadru

Ranosrednjovjekovna
skulptura na tlu Boke kotorske

doktorska disertacija
mentor: dr. sc. Nikola Jakšić, prof. emeritus

Disertacija je obranjena 27. ožujka 2014.
na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u
Zagrebu, pred povjerenstvom:
dr. sc. Miljenko Jurković, red. prof.
dr. sc. Dino Milinović, izv. prof.
dr. sc. Pavuša Vežić, red. prof.

dubrovačkog, a nešto kasnije i pelješkog područja, što ukazuje na širu povezanost klesarske produkcije na razini južne Dalmacije. Time je omogućeno jasnije sagledavanje južnodalmatinske predromaničke plastike u cjelini te njezinog odnosa prema skulpturi ostalog dijela istočnojadranske obale. Na taj način, korištenjem pouzdane metodologije koja je od strane starijih autora višekratno potvrđena na materijalu srednje i sjeverne Dalmacije te Istre, nastojalo se doprinijeti poznavanju ranosrednjovjekovne baštine šireg jadranskog kulturnog kruga, koji je u ono doba bez sumnje predstavljao jedinstvenu cjelinu. x

SAŽETAK

Nakon objave novijih istraživanja kojima je znatno obogaćen korpus predromaničke skulpture na području Boke kotorske, ukazala se potreba za njezinim sustavnijim i cjelovitijim proučavanjem. Stoga se u radu nastojalo ocrtati jasniju sliku razvoja ranosrednjovjekovne skulpture u Boki od kraja 8. do početaka 12. stoljeća. Materijal je po prvi puta cjelovito kataloški obrađen, uključujući i brojne neobjavljene ulomke. Posebna pažnja poklonjena je daljnjem određivanju klesarskih radionica i njihovoj preciznijoj dataciji. U tom smislu prepoznata je nova *Klesarska radionica iz doba biskupa Ivana* na prijelazu iz 8. u 9. stoljeće, čiji reljefi predstavljaju najraniji sloj predromaničke plastike na širem području južne Dalmacije. Korpus otprije poznate *Kotorske klesarske radionice* značajno je obogaćen primjerima s niza ostalih lokaliteta u Boki, ali i na širem području od Dubrovnika i njegove Astoreje na sjeveru pa sve do gradova Dračke teme na jugu, a vremenski raspon djelovanja produžen joj je na prvu polovinu 9. stoljeća. Na temelju nekolicine reljefa zacrtane su osnovne linije razvoja predromaničke skulpture u 10. te u 11. stoljeću.

Obrađeni materijal pokazao je značajne analogije s umjetnošću susjednog